

SELECCIÓ D'OCELLADA BLANCA,
D'ANNA AKHMÀTOVA

Tria i versió de Mayya Levkina i Eloi Creus

Ocellada blanca (Белая стая) és un dels primers reculls poètics d'Anna Akhmàtova. Tot i ser, encara, poesia de joventut, es tracta de composicions molt madures i fosques, en què ja es pot percebre una veu poètica clara i personal. La majoria de poesies d'aquest recull, el tercer de la poetessa russa del qual citem, com a mostra, només una desena de poemes, es caracteritzen per respondre a formes clàssiques. La mètrica sol ser regular, amb predomini del ritme iàmbic, i amb rima consonant. Això, és clar, reclama que la traducció respongui a aquests mateixos esquemes i és el que hem mirat de fer aquí: intentem fer predominar el ritme de l'original rus i respectar-ne l'estructura mètrica fins on ens és possible, i reproduïm sempre la disposició original de la rima del rus, tan característica d'aquests poemes d'Akhmàtova.

Per aconseguir-ho, Mayya Levkina ha fet una traducció literal, paraula per paraula, dels poemes originals, i n'ha fet l'anàlisi mètrica, mentre que Eloi Creus n'ha fet l'adaptació poètica catalana. La manca de precisió o les llibertats que hi pugui haver en els poemes catalans s'han d'imputar, només, al segon, que no sempre ha pogut fer cas, per imperícia tècnica, de les indicacions de qui pot llegir l'original rus. En aquest sentit, hem d'agrair públicament a Xènia Dyakonova que hagi llegit les primeres versions d'aquests poemes i els consells i els ànims que ens ha donat; així mateix, a Ivan Garcia, que ens hagi resolt problemes d'interpretació d'alguns poemes, i, finalment, també hem de donar les gràcies a Miquel Desclot, que ha llegit i ens ha comentat totes i cadascuna de les versions.

2.

Твой белый дом и тихий сад оставляю.

Да будет жизнь пустынно и светла.

Тебя, тебя в моих стихах прославлю,

Как женщина прославить не могла.

И ты подругу помнишь дорогую

В тобою созданном для глаз ее раю,

А я товаром редкостным торгую -

Твою любовь и нежность продаю.

27 февраля 1913

Царское Село

2.

La teva casa blanca deixo, i el jardí

en calma. Que la vida em sigui buida i clara.

A tu, només a tu el meu vers podrà enaltir
com mai cap dona no ha sabut cantar fins ara.

I tu recorda sempre l'amada companya
a l'Edèn que per als seus ulls has dibuixat.

I jo traficaré amb mercaderia estranya:
em venc la teva tendresa i l'amor preuat.

27 de febrer de 1913

Tsàrskoie Seló

6.

Был он ревнивым, тревожным и нежным,
Как Божие солнце, меня любил,
А чтобы она не запела о прежнем,
Он белую птицу мою убил.

Промолвил, войдя на закате в светлицу:

"Люби меня, смейся, пиши стихи!"

И я закопала веселую птицу

За круглым колодцем у старой ольхи.

Ему обещала, что плакать не буду,

Но каменным сделалось сердце мое,

И кажется мне, что всегда и повсюду

Услышу я сладостный голос ее.

Осень 1914

6.

Ansiós, massa gelós i tendre era ell
i m'estimava com el sol diví.

Però un dia matà el meu blanc ocell,
perquè mai no pogués cantar l'ahir.

Va entrar a la sala, al capvespre, cridant:

"escriu versos, estima'm i somriu!"

i així vaig enterrar l'ocell radiant
enllà del pou, a prop del vern altiu.

Li vaig prometre que no ploraria,

però el cor s'ha tornat pedra gebrada.

Arreu i a cada moment juraria

que sento encara aquella veu alada.

Tardor del 1914

7.

Тяжела ты, любовная память!

Мне в дыму твоём петь и гореть,

А другим - это только пламя,

Чтоб остывшую душу греть.

Чтобы греть пресыщенное тело,

Им надобны слезы мои...

Для того ль я, Господи, пела,

Для того ль причастилась любви!

Дай мне выпить такой отравы,

Чтобы сделалась я немой,

И мою бесславную славу

Осиянным забвением смой.

18 июля 1914

Слепнево

7.

Com ets pesant, memòria de l'amor!

He de cantar i cremar-me en el fum teu.

Per als altres, en canvi, és sols ardor

per escalfar-los l'ànima de neu.

Les meves llàgrimes, sí, els caldran

perquè el seu cos sadoll resti calent.

És per això, Senyor, que exhalo el cant?

Per això de l'amor prenc sagrament?

Serveix-me una poció ben verinosa,

que ofegui i emmudeixi aquest meu crit.

I que la meva glòria, gens gloriosa,

l'arrossegui, centellejant, l'oblit.

18 de juliol 1914

Slepnevo

8.

Потускнел на небе синий лак,
И слышнее песня окарины.
Это только дудочка из глины,
Не на что ей жаловаться так.
Кто ей рассказал мои грехи,
И зачем она меня прощает?..
Или этот голос повторяет
Мне твои последние стихи?

1912

8.

La laca de l'atzur ja s'ha enfosquit
i se sent l'ocarina com refila.
Si no és res més que un flabiol d'argila,
no sé per què es lamenta amb aquest crit.
Ai, qui li ha descobert el meu pecat?
I per què el seu perdó ara m'ofereix?
O bé és que aquesta veu em repeteix
els últims versos que m'has adreçat?

1912

12.

Я улыбаться перестала,
Морозный ветер губы студит,
Одной надеждой меньше стало,
Одною песней больше будет.
И эту песню я невольно
Отдам на смех и поруганье,
Затем что нестерпимо больно
Душе любовное молчанье.

17 марта 1915

Царское Село

12.

El meu somriure l'he abatut,
el vent els llavis m'entumeix.
Si una esperança s'ha perdut,
llavors una cançó segueix.
Cançó que molt a contracor
retré a l'escarni i la cruor.
Perquè no pot sofrir el meu cor
el trist silenci de l'amor.

17 de Març de 1915

Tsàrskoie Seló

16.

Есть в близости людей заветная черта,
Ее не перейти влюбленности и страсти, -
Пусть в жуткой тишине сливаются уста,
И сердце рвется от любви на части.

И дружба здесь бессильна, и года
Высокого и огненного счастья,
Когда душа свободна и чужда
Медлительной истоме сладострастья.

Стремящиеся к ней безумны, а ее
Достигшие - поражены тоскою...
Теперь ты понял, отчего мое
Не бьется сердце под твоей рукою.

Май 1915

Санкт-Петербург

16.

En tot afecte humà hi ha una línia invisible
que franquejar no poden l'amor o el fervor—
que s'uneixin els llavis en silenci horrible
i el cor s'esberli en mil bocins d'amor!

I l'amistat aquí gens no serveix
ni anys de vasta felicitat ardent,
quan l'ànima s'envola i s'evadeix
del desig que es corgela lentament.

Els qui la busquen cauen en follia.
Els qui l'atenyen la tristor els desfà.
Ara has entès per què el cor renuncia a
bategar quan l'escalfes amb la mà?

Maig del 1915

Sant Petersburg

17.

Всё отнято: и сила, и любовь.
В немилый город брошенное тело
Не радо солнцу. Чувствую, что кровь
Во мне уже совсем похолодела.

Веселой Музы нрав не узнаю:
Она глядит и слова не проронит,
А голову в веночке темном клонит,
Изнеможенная, на грудь мою.

И только совесть с каждым днем страшней
Беснуется: великой хочет дани.
Закрыв лицо, я отвечала ей...
Но больше нет ни слез, ни оправданий.

24 октября 1916
Севастополь

17.

Tot m'ho han robat: l'amor i l'energia.
Ni al cos, llançat a la ciutat no amada,
li plau el sol. I la sang que em corria
per les venes la sento ja glaçada.

No reconec la Musa abans joiosa.
Em mira i de cap mot em fa fiança.
I el cap, amb una garlanda negrosa,
sobre el meu pit, esgotada, descansa.

I la consciència es fa més crua encara,
s'enfureix i demana un gran tribut.
Jo li contesto amagant-me la cara:
el doll de plors i excuses tinc eixut.

24 d'octubre del 1916
Sebastòpol

18.

Нам свежесть слов и чувства простоту
Терять не то ль, что живописцу — зренье,
Или актеру — голос и движенье,
А женщине прекрасной — красоту?

Но не пытайся для себя хранить
Тебе дарованное небесами:
Осуждены — и это знаем сами —
Мы расточать, а не копить.

Иди один и исцеляй слепых,
Чтобы узнать в тяжелый час сомненья
Учеников злорадное глумленье
И равнодушные толпы.

23 июня 1915

Слепнево

18.

Perdre aquella frescor dels mots i el verb lliscant
¿no ens és com al pintor que perd la visió
o com quan perd la veu i el moviment l'actor
o com la bella dama que ha perdut l'encant?

Però no intentis per a tu només guardar
el do diví que el cel t'ha regalat.
Que tots sabem prou bé que se'ns ha condemnat
a oferir i prodigar, i mai no a estalviar.

Camina sol i sempre guareix l'invident,
perquè t'adonis, en l'hora greu de la incertesa,
dels deixebles que es riuen de tu amb altivesa
i de la trista indiferència de la gent.

23 de juny de 1915

Slepnevo

19. ОТВЕТ

Гр. В. А. Комаровскому

Какие странные слова
Принес мне тихий день апреля.
Ты знал, во мне еще жива
Страстная, страшная неделя.

Я не слыхала звонов тех,
Что плавали в лазури чистой.
Семь дней звучал то медный смех.
То плач струился серебристый.

А я, закрыв лицо мое,
Как перед вечною разлукой,
Лежала и ждала ее,
Еще не названную мукой.

*Весна 1914
Царское Село*

19. RESPOSTA

a V.A.

Komarovski Quines paraules tan estranyes,
que m'ha portat aquest dia d'abril.
Sabies que em vivia en les entranyes
encara la setmana santa hostil.

Les campanes no vaig poder sentir
surant en l'aire de l'atzur vidrat.
Una rialla d'aram retentí
set dies, o brollà un plorar argentat.

I, com tractant-se d'un allunyament sempitern,
mentre em cobria la cara,
em vaig recloure a esperar, tot jaient,
una tortura sense nom encara.

*Primavera de 1914
Tsàrskoie Seló*

Mayya Levkina (Moscou, 1985) és doctora en lingüística aplicada i professora del Departament de Llengües i Literatures Modernes i Estudis Anglesos de la Universitat de Barcelona.

Eloi Creus (Castellar del Vallès, 1992) és doctorand en filologia grega per la Universitat de Barcelona, i becari FPU del Departament de Filologia Grega, Llatina, Romànica i Semítica de la mateixa universitat. Ha publicat una versió parcial dels *Acarnesos* d'Aristòfanes dins de Mestre, F. (ed.): *Antologia. Selecció de textos grecs d'Homer a Libani*. Barcelona: Edicions i Publicacions de la Universitat de Barcelona, 2015.

Els articles d'aquest número 4 de la revista *Veus baixes*,
publicats al maig de 2017,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

